

ความต้องการจำเป็นต่อการให้บริการห้องสมุดของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ฤทัยทิพย์ ประชาสุข¹ วัลลภา เกลิมวงศาเวช²

Received: 17/04/2020; Revised: 28/05/2020; Accepted: 03/06/2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นต่อการให้บริการห้องสมุดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) จำนวน 159 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงต่อการให้บริการห้องสมุดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นต่อการให้บริการห้องสมุดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ลำดับแรก คือ ด้านหนังสือดี ลำดับ 2 คือ ด้านบรรณารักษ์ดีและลำดับ 3 คือ ด้านบรรยากาศดี ซึ่งแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ การสนับสนุนด้านงบประมาณและการจัดการเพื่อพัฒนา 3 ด้าน คือ ด้านหนังสือดี ด้านบรรณารักษ์ดีและด้านบรรยากาศดีให้เพียงพอ ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

คำสำคัญ: ห้องสมุดโรงเรียน; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา; โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ); การประเมินความต้องการจำเป็น

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต
อีเมล ruthai5223@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา (ผศ.ดร.) หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต
อีเมล wallapa.c@rsu.ac.th

Needs Assessment for Library Services of an Educational Opportunity Expansion Prainsuksa Klomsakul Utid School School Under Phra Nakhorn Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1

Ruthaithip Prachasuk¹ Wallapa Chalermvongsavej²

Received: 17/04/2020; Revised: 28/05/2020; Accepted: 03/06/2020

Abstract

This study aims to investigate the actuality, expectation, and needs for library services and create a guideline to improve the quality of the library in an educational opportunity expansion Prainsuksa Klomsakul Utid School under Phra Nakhorn Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. Using mixed research. The samples used in the research in this study included 159 students, teachers, and educational personnel in Prainsuksa Klomsakul Utid School. The instrument used to collect data was a five-point Likert scale questionnaire containing 36 questions and interview forms. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, means, standard deviation, and modified priority needs index (PNI_{modified}) Qualitative data Analyzed by content analysis. The results of the analysis showed that the levels of actuality and expectation towards the library services were medium but the desirable condition is at a high level. The need for the use of school library services in expanding educational opportunities, the first was good books, second was good librarians and third was good atmosphere. Which the approach to the development of the school library for expanding educational opportunities is to support the budget and management to develop 3 aspects which are good books, good librarians, and good atmosphere to be sufficient, modern and to meet the needs of most users.

Keywords: library, educational opportunity expansion school, Prainsuksa Klomsakul U-tid School, Needs assessment

---

¹Student, Master of Education In Educational Administration Suryadhep Teachers College, Rangsit University,
E-mail: ruthai5223@gmail.com

² Thesis Advisor (Asst. Prof. Ph.D). The Degree of Master Of Education In Educational Administration Suryadhep Teachers
College, Rangsit University, E-mail: wallapa.c@rsu.ac.th

บทนำ

การศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ สามารถส่งผ่านถึงกันทั่วโลกได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไร้ข้อจำกัด ประเทศไทยจึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาโดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามที่สำนักงานสภาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Office of the National Economics and Social Development Council, 2017) ได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 122 พ.ศ.2560 - 2564 ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีนิสัยใฝ่รู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา จัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันทั้งในเมืองและชนบท โดยมีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงการที่ให้นักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีโอกาสได้เข้ารับการศึกษาคือในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษ เพื่อพัฒนานักเรียนผู้ด้อยโอกาสในทุก ๆ ด้าน ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ลดช่องว่างระหว่างชุมชนเมืองกับชนบทได้เป็นอย่างดี โดยมีวิสัยทัศน์ว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เพราะโรงเรียนเป็นสถาบันพัฒนาคนเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนและในขณะเดียวกันโรงเรียนต้องอาศัยชุมชนช่วยพัฒนาการทำงาน โดยร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยผู้ได้รับผลประโยชน์คือ ผู้ปกครอง นักเรียน ซึ่งตัวชี้วัดหนึ่งของเป้าหมายในแผนพัฒนาการศึกษานี้ คือ การเพิ่มแหล่งเรียนรู้ที่สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้มีคุณภาพ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งเรียนรู้ในที่เพียงพอมีประสิทธิภาพ

ห้องสมุดถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพเสมือนหัวใจของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยวิทยาลัยทองสุข (Thongsook College, 2012) เห็นว่าห้องสมุดเป็นส่วนสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องมีการพัฒนาเพื่อเข้าสู่มิติใหม่ของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับอรรวรรณ สุวรรณทะนงชัย (Suwanthanongchai, 2015) ที่ว่าห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรและถือเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษาอีกด้วย โดยหลายหน่วยงานมีแนวคิดที่จะปฏิรูปการศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเร่งด่วน มีความตื่นตัวในการจัดระเบียบ ปรับเปลี่ยนห้องสมุดให้สอดคล้องกับยุคสมัย ดังที่ อรรวรรณ อาธิเวช (Artiwech, 2016) ได้เสนอว่ามีกฎหมายและนโยบายของรัฐที่ให้การสนับสนุนเอื้อให้ห้องสมุดปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้บริการหนังสือ กลายเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นจึงถือได้ว่าห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญและจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างมากที่สุด เพื่อให้เข้ากับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-Based Society)

จากสถิติการเข้าใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) ย้อนหลัง 3 ปี พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดมีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่มากทั้งที่จำนวนนักเรียนของโรงเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) ตั้งอยู่ที่ ชั้น 1 อาคารคอมพิวเตอร์ มีพื้นที่ขนาดกว้าง 5 เมตร ยาว 9 เมตร อยู่ห่างจากอาคารเรียน 80 เมตร ทำให้นักเรียนเดินทางมาใช้บริการในห้องสมุดไม่สะดวก นอกจากนี้ห้องสมุดเป็นห้องอับทึบ มีประตูทางเข้าเพียงทางเดียว ไม่มีหน้าต่างและระบบระบายอากาศ จึงไม่เอื้อต่อการเข้าใช้บริการ การจัดหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุดใช้การจัดหนังสือระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) งานบริการของห้องสมุด ได้แก่ บริการยืม – คืน ซึ่งใช้วิธีการยืมคืนในระบบ Manual บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า นอกจากนี้ยังจัดมุมหนังสือสารานุกรม มุมหนังสือพิมพ์ มุมอาเซียน มุมปริศนาฟ้าแลบ มุมนิทาน ว่างคอยให้บริการ มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นวัสดุตีพิมพ์ ได้แก่ หนังสือทั่วไป หนังสือนิทาน หนังสือสำหรับเด็ก รวมจำนวน 3,214 เล่ม ซึ่งหลักในการพัฒนาห้องสมุด 3 ดี กำหนดให้ห้องสมุดต้องมีจำนวนหนังสือ 10 เล่ม ต่อนักเรียน 1 คน ทั้งนี้ นักเรียนโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 1,546 คน จึงทำให้หนังสือที่เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญของห้องสมุดมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ และนอกจากนี้ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเทคโนโลยีที่นำมาใช้กับห้องสมุดยังไม่มีความพร้อมในการให้บริการ ด้านบุคลากร มีคณะกรรมการดำเนินงานในห้องสมุด คือ บรรณารักษ์ จำนวน 1 คน ซึ่งบรรณารักษ์ต้องรับผิดชอบงานการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง นอกเหนือจากการปฏิบัติงานห้องสมุด

ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) คือ กระบวนการที่กำหนดความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการจนเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสภาพที่เป็นจริง คือ สภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน เกี่ยวกับการให้บริการของห้องสมุดในโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในด้านการบริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ครุภัณฑ์ บุคลากร อาคารสถานที่ และสภาพที่พึงประสงค์ คือ ความต้องการหรือการคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าของผู้ใช้บริการ ที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในด้านการบริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ครุภัณฑ์ บุคลากร อาคารสถานที่ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาห้องสมุดด้วยความจำเป็นอย่างเร่งด่วนอันเป็นแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (Office of the Non-Formal and Informal Education, n.d.) มีนโยบายมุ่งเน้นให้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ตามแนวทางการดำเนินงานห้องสมุด 3 ดี ได้แก่ 1) หนังสือดี คือ มีสื่อการเรียนรู้ รวมทั้ง E-Book หรือสื่อต่าง ๆ ที่สามารถอ่านผ่านเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์ได้ 2) บรรยากาศดี คือ ต้องเป็นห้องสมุดที่มีบรรยากาศส่งเสริมการอ่าน และส่งเสริมค้นคว้าการเรียนรู้ 3) บรรณารักษ์ดี คือ บรรณารักษ์เป็นหัวใจสำคัญ

หลักของการบริหารจัดการห้องสมุด เป็นผู้ที่ให้บริการ เป็นผู้บริหารจัดการในห้องสมุด จัดกิจกรรมในห้องสมุด และเป็นผู้ทำให้ห้องสมุดมีชีวิต นอกจากนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (Bureau of Academic Affairs and Education of Standards, 2009) ได้กล่าวถึงสภาพอันพึงประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียนที่ผู้ใช้มีความเห็นและมีความต้องการตรงกัน คือ 1) มีครูบรรณารักษ์หรือครูทำหน้าที่บรรณารักษ์ที่ดี 2) มีหนังสือที่ดีมีเนื้อหาสอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และ 3) มีห้องสมุดและบรรยากาศที่ดี เอื้ออำนวยในการเข้าใช้บริการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2013) ได้จัดทำมาตรฐานเพื่อพิจารณาถึงสภาพความเป็นจริงของการดำเนินงานห้องสมุดในโรงเรียนที่จะขับเคลื่อนให้ห้องสมุดมีชีวิตต้องขึ้นอยู่กับบุคลากรทุกฝ่ายที่อยู่ในโรงเรียน ซึ่งการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนถือว่ามีความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมากเพราะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายจึงมีการศึกษางานวิจัยเรื่องห้องสมุดโรงเรียนเป็นจำนวนมากโดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้บริการของห้องสมุด การดำเนินงานในการบริหารงานห้องสมุด สภาพและปัญหาการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งสุวิมล วงศ์วานิช (Wongwanich, 2015) ได้กล่าวว่าการศึกษเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นนั้นเรียกว่าการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้เกิดประโยชน์กับห้องสมุดในการวางแผนอย่างมีทิศทางบนพื้นฐานของความเป็นไปได้ และมีโอกาสสัมฤทธิ์ผลตามที่มุ่งหมายและยังเป็นข้อมูลหลักที่ใช้เทียบความสำเร็จของการดำเนินงาน ทำให้สามารถวางแผนปฏิบัติเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเกิดประสิทธิภาพ คุ่มค่าที่สุด

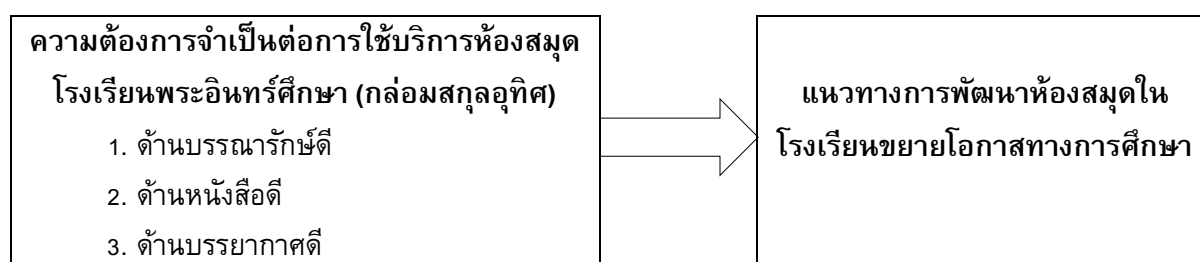
จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้บริการห้องสมุดที่ทำให้นักเรียนเข้ามาใช้บริการในห้องสมุดน้อยได้แก่ห้องสมุดอยู่ไกลทำให้นักเรียนเดินทางมาใช้บริการในห้องสมุดไม่สะดวก จำนวนทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอไม่เป็นไปตามมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และบุคลากรห้องสมุดต้องรับผิดชอบงานสอนด้วย และยังเห็นว่าการศึกษเกี่ยวกับกรใช้บริการห้องสมุดมีเพียงการศึกษาเรื่องการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ หรือผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการมาน้อยเพียงใดเท่านั้น แต่ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุด การวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) เนื่องจากโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) เป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพียงโรงเรียนเดียวที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้บริการห้องสมุด อันจะส่งผลให้นักเรียนได้ใช้บริการห้องสมุดอย่างเต็มประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ต่อการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) จำนวน 266 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม ตามวิธีวิจัย ได้แก่
  - 1.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ คือ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) ปีการศึกษา 2562 จำนวน 159 คน ตามตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5 % คัดเลือก

กลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับสลาก ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีละ 35 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 54 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ คือ นักเรียนและครูโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 7 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง เพื่อสัมภาษณ์ ในวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ณ ห้องประชุมโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุดและตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยการหาค่าความเชื่อมั่น $\geq .50$ และนำไปทดสอบกับนักเรียนจำนวน 20 ฉบับ ครูผู้สอน จำนวน 20 ฉบับ เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.853 ส่วนแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 10 ธันวาคม 2562 ถึง 20 ธันวาคม 2562 โดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 159 ชุด แก่ นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับกลับคืนมา จำนวน 159 คน ส่วนการสัมภาษณ์กระทำโดยสัมภาษณ์ ในวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ณ ห้องประชุมโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ)

4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลจากแบบสอบถามนำวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์โดยนำเสนอในรูปของตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ

4.2 ข้อมูลความต้องการจำเป็น นำมาให้คะแนน ได้แก่ 5 คะแนน (มากที่สุด) 4 คะแนน (มาก) 3 คะแนน (ปานกลาง) 2 คะแนน (น้อย) 1 คะแนน (น้อยที่สุด) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบแต่ละข้อ ผลรวมรายด้านและผลรวมทั้งหมด การแปลผลของค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของ(Best, 1986) จากนั้นนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้สูตร Priority Needs Index (PNI) ที่ปรับปรุงโดย สุวิมล ว่องวานิช (Wongwanich, 2015)

4.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการพรรณนาเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน จำนวน 105 คน ร้อยละ 66 รองลงมา คือ ครูและบุคลากร จำนวน 54 คน ร้อยละ 34 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 99 คน ร้อยละ 62.3

2. สภาพที่เป็นจริงของการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) พบว่า ความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ดังตาราง 1

ตาราง 1 สภาพที่เป็นจริงของการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ)

สภาพที่เป็นจริงของการใช้บริการห้องสมุด	$\bar{x}$	SD	แปลผล
1. ด้านบรรณารักษ์ดี			
1.1 บรรณารักษ์มีการจัดบริการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และทางอินเทอร์เน็ต	2.20	0.40	น้อย
1.2 บรรณารักษ์ มีการแนะนำการใช้ห้องสมุด และการรับรู้ เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ	3.06	0.23	ปานกลาง
1.3 บรรณารักษ์มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด และการรับรู้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ	3.23	0.42	ปานกลาง
รวม	2.83	0.15	ปานกลาง
2. ด้านหนังสือดี			
2.1 ห้องสมุดมีการสืบค้นออนไลน์ทางเว็บไซต์	2.36	0.48	น้อย
2.2 ห้องสมุดมีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุด	2.47	0.50	น้อย
2.3 ห้องสมุดมีการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติในการให้บริการ	2.36	0.48	น้อย
รวม	2.40	0.25	น้อย
3. ด้านบรรยากาศดี			
3.1 ห้องสมุดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม สะดวกในการเข้าใช้บริการ	3.35	0.48	ปานกลาง
3.2 ห้องสมุดมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยของห้องสมุด และผู้ให้บริการ	3.18	0.38	ปานกลาง
3.3 ห้องสมุดมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อม (สะอาดแสงสว่าง เสียง และการถ่ายเทอากาศ) อย่างเหมาะสม	3.35	0.47	ปานกลาง
รวม	3.29	0.12	ปานกลาง
รวม	2.84	0.09	ปานกลาง

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุด โรงเรียนโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) ดังตาราง 2

ตาราง 2 สภาพที่พึงประสงค์ของการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ)

สภาพที่พึงประสงค์ของการใช้บริการห้องสมุด	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านบรรณารักษ์ดี			
1.1 บรรณารักษ์มีการจัดการบริการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และทางอินเทอร์เน็ต	4.64	0.45	มากที่สุด
1.2 บรรณารักษ์ มีการแนะนำการใช้ห้องสมุด และการรับรู้ เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ	4.36	0.52	มาก
1.3 บรรณารักษ์มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด และการรับรู้เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ	4.52	0.48	มากที่สุด
รวม	4.50	0.82	มาก
2. ด้านหนังสือดี			
2.1 ห้องสมุดมีการสืบค้นออนไลน์ทางเว็บไซต์	4.62	0.45	มากที่สุด
2.2 ห้องสมุดมีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุด	4.62	0.45	มากที่สุด
2.3 ห้องสมุดมีการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติในการให้บริการ	4.17	0.44	มาก
รวม	4.47	0.99	มากที่สุด
3. ด้านบรรยากาศดี			
3.1 ห้องสมุดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม สะดวกในการเข้าใช้บริการ	4.13	0.34	มาก
3.2 ห้องสมุดมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยของห้องสมุด และผู้ใช้บริการ	4.52	0.5	มากที่สุด
3.3 ห้องสมุดมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อม (สะอาด แสงสว่าง เสียง และการถ่ายเทอากาศ) อย่างเหมาะสม	4.72	0.44	มากที่สุด
รวม	4.46	0.18	มาก
รวม	4.48	0.03	มาก

4. ความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุด โรงเรียนโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) พบว่า ความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ความต้องการจำเป็นต่อการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุด โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ)

สภาพที่เป็นจริงของการใช้บริการห้องสมุด	PNI _{modified} (n=159)	ลำดับที่
1. ด้านบรรณารักษ์ดี	0.149	2
1.1 บรรณารักษ์มีการจัดบริการสืบค้นทาง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และทางอินเทอร์เน็ต	1.159	1
1.2 บรรณารักษ์ มีการแนะนำการใช้ห้องสมุด และ การรับรู้ เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ	0.490	2
1.3 บรรณารักษ์มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด และ การรับรู้เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ	0.461	3
2. ด้านหนังสือดี	0.247	1
2.1 ห้องสมุดมีการสืบค้นออนไลน์ทางเว็บไซต์	1	1
2.2 ห้องสมุดมีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศของห้องสมุด	0.911	2
2.3 ห้องสมุดมีการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติใน การให้บริการ	0.809	3
3. ด้านบรรยากาศดี	0.119	3
3.1 ห้องสมุดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม สะดวกใน การเข้าใช้บริการ	0.776	1
3.2 ห้องสมุดมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยของ ห้องสมุด และผู้ให้บริการ	0.421	2
3.3 ห้องสมุดมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อม (สะอาด แสงสว่าง เสียง และการถ่ายเทอากาศ) อย่างเหมาะสม	0.409	3

5. แนวทางในการพัฒนาความต้องการจำเป็นต่อการให้บริการห้องสมุดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า

5.1 แนวทางการพัฒนาด้านบรรณารักษ์ดี สรุปได้ดังนี้

5.1.1 บรรณารักษ์ควรรหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ และเป็นบุคคลที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

5.1.2 บรรณารักษ์ควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ และมีความรู้เฉพาะทางในการใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูล

5.1.3 บรรณารักษ์ควรเข้าอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพบรรณารักษ์ให้รอบด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด

5.1.4 บรรณารักษ์ควรให้ความสำคัญในเรื่องการให้บริการที่หลากหลาย และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้ผู้ใช้บริการได้อย่างทั่วถึง

5.1.5 ควรมีงบประมาณในการสนับสนุน และพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินงานของบรรณารักษ์อย่างเพียงพอ

5.2 แนวทางการพัฒนาด้านหนังสือดี สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ทรัพยากรสารสนเทศควรมีเนื้อหาที่มีความหลากหลาย ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการทุกเพศ ทุกวัย

5.2.2 ทรัพยากรสารสนเทศควรมีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

5.2.3 ควรให้ผู้ให้บริการได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุด เพื่อให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด

5.2.4 ทรัพยากรสารสนเทศต้องมีให้เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการ

5.2.5 ควรมีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ เข้าห้องสมุด

5.3 แนวทางการพัฒนาด้านบรรยากาศดี สรุปได้ดังนี้

5.3.1 ห้องสมุดควรจัดตั้งอยู่บริเวณจุดกึ่งกลางของโรงเรียน เพื่อผู้บริการทุกคนสามารถเดินทางมาห้องสมุดได้อย่างสะดวก

5.3.2 ห้องสมุดควรมีโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการ

5.3.3 ห้องสมุดควรมีบรรยากาศทั้งภายในห้อง และนอกห้องที่ดี อากาศสามารถถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างที่มากพอสำหรับการอ่านหนังสือ

5.3.4 ห้องสมุดควรมีสสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ที่ทันสมัย ทันต่อการให้บริการ

อภิปรายผล

จากผลวิจัยข้างต้นสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงของการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุด โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุล อุทิศ) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากสารสนเทศทุกรูปแบบที่ห้องสมุดยังมีไม่เพียงพอและไม่ได้คัดเลือกจัดหาและจัดเก็บรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ ไม่เพียงพอกับผู้ใช้บริการ โดยอาจเป็นในรูปของวัสดุ ตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณพงศ์ สุขสมบุรณ์ (Suksombun, 2016) และวัลยา ไชยพรม (Chaiphrom, 2018) ที่พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นต่อการใช้บริการห้องสมุดในระดับปานกลาง

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุด โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่ม สกุลอุทิศ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากปัจจุบันการให้บริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับเป็นอย่างมาก สามารถช่วยให้ผู้ใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศที่มีมากมายได้ด้วยตนเอง บรรณารักษ์ต้องปรับเปลี่ยนห้องสมุดให้มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยจัดเตรียมสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ และอินเทอร์เน็ตเพื่อเตรียมไว้ให้บริการ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณนิภา สุขคี (Sukkhi, 2016) และ นลินี ทับวิเชียร (Thapwichian, 2018) ที่พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นต่อการใช้บริการห้องสมุดในระดับมาก

3. ความต้องการจำเป็นของการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุล อุทิศ) อันดับที่ 1 คือ ด้านหนังสือดี อันดับ 2 คือ ด้านบรรณารักษ์ดี และอันดับ 3 คือ ด้านบรรยากาศดี การที่ ผู้ใช้ห้องสมุดมีความต้องการจำเป็นด้านหนังสือดีเป็นอันดับ 1 เนื่องจากห้องสมุดมีการสืบค้นออนไลน์ทาง เว็บไซต์ เพราะในปัจจุบันทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมีทั้งวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต่าง ๆ ที่ยังรวมไปถึงข้อมูลทางออนไลน์ที่ผู้ใช้บริการสามารถเข้ามาใช้บริการหาความรู้ได้อย่างหลากหลายที่มี อยู่อย่างไม่จำกัด ด้านบรรณารักษ์ดี เป็นความต้องการจำเป็นอันดับ 2 เนื่องจากบรรณารักษ์มีการจัดบริการ สืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และทางอินเทอร์เน็ต อาจเป็นเพราะปัจจุบันการให้บริการสืบค้นข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ตมีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับเป็นอย่างมาก สามารถช่วยให้ผู้ใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศที่มี มากมายได้ด้วยตนเอง บรรณารักษ์ต้องปรับเปลี่ยนห้องสมุดให้มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยจัดเตรียมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอินเทอร์เน็ตเพื่อเตรียมไว้ให้บริการ ส่วนด้านบรรยากาศดีเป็นความ ต้องการจำเป็นในอันดับสุดท้าย เนื่องจากห้องสมุดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม สะดวกในการเข้าใช้บริการ ซึ่ง ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะในการเข้าใช้บริการห้องสมุด ผู้ใช้บริการจำเป็นต้องเห็นห้องสมุดอย่างชัดเจน ดังนั้นห้องสมุดควรอยู่เป็นเอกเทศ เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้ใช้บริการอยากเข้าใช้บริการตั้งแต่แรกเห็น

4. แนวทางในการพัฒนาห้องสมุด ประกอบด้วย

ด้านบรรณารักษ์ดี คือ บรรณารักษ์ควรหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอและเป็นบุคคลที่ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลก เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ และมีความรู้เฉพาะทางในการใช้อินเทอร์เน็ตที่

เป็นเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูล ควรเข้ารับอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพบรรณารักษ์ให้รอบด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด ให้ความสำคัญในเรื่องการให้บริการที่หลากหลาย และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้ผู้ใช้บริการได้อย่างทั่วถึงและมีงบประมาณในการสนับสนุน และพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินงานของบรรณารักษ์อย่างเพียงพอ

ด้านหนังสือดี คือ ทรัพยากรสารสนเทศควรมีเนื้อหาที่มีความหลากหลาย ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการทุกเพศ ทุกวัย มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้ใช้บริการควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุด เพื่อให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุดและมีปริมาณที่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการ ควรมีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ เข้าห้องสมุด

ด้านบรรยากาศดี คือ ห้องสมุดควรจัดตั้งอยู่บริเวณจุดกึ่งกลางของโรงเรียน เพื่อผู้ใช้บริการทุกคนสามารถเดินทางมาห้องสมุดได้อย่างสะดวก มีโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการมีบรรยากาศทั้งภายในห้อง และนอกห้องที่ดี อากาศสามารถถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างที่มากพอสำหรับการอ่านหนังสือและมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ที่ทันสมัย ทันต่อการให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดโรงเรียนขาดแคลนทรัพยากรสารสนเทศหรือมีไม่เพียงพอกับผู้ใช้บริการ แนะนำให้มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่ม หาแหล่งสารสนเทศแบบฟรี เช่น OA การร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศกับห้องสมุดหรือองค์กรสารสนเทศอื่น
2. ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ไม่สามารถให้บริการในเรื่องสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แนะนำให้มีการอบรมบรรณารักษ์ให้มีความรู้เฉพาะทางเชี่ยวชาญการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และจัดสรรงบประมาณในการสรรหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการบริการของห้องสมุด
3. ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ตำแหน่งไม่เหมาะสม แนะนำให้ปรับห้องสมุดให้มีความโดดเด่นอยู่ในบริเวณที่นักเรียนสามารถเข้าใช้บริการได้อย่างสะดวก อากาศสามารถถ่ายเทได้ดี แสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียน เพื่อประเมินคุณภาพและประสิทธิผลของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนต่อการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

3. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริการห้องสมุดโรงเรียนยุคใหม่ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักเรียนในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- Athiwet, O. (2016). *การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปสู่เกณฑ์มาตรฐาน [The development of public libraries in the northeastern region to the standard]* (Doctoral dissertation). Ubonratchathani Rajabhat University, Thailand. [In Thai].
- Bureau of academic affairs and education of standards, (2009). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 [Course management guidelines based on educational quality assurance criteria 2008]*, Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai].
- Chaiphrom, W. (2018). *กลยุทธ์การพัฒนาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน จอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ [Strategies for developing the international standard school library operation of Chomthong School Chiang Mai Province]* (Master's thesis). North-Chaingmai University, Thailand. [In Thai].
- Krejcie, R. V., & Morgan, E. W. (1970). Determining samples sizes for research ctivities. **Educational and Psychological Measurement**, 30, 607-610. Retrieved from https://home.kku.ac.th/sompong/guest_speaker/KrejcieandMorgan_article.pdf.
- Office of the basic education commission, (2013). *แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และ พัฒนาห้องสมุดโรงเรียน [Promoting of reading habits developing and improving of school libraries]*, Thailand. Ministry of Education. Retrieved from shorturl.at/hmXY7. [In Thai].
- Office of the National Economics and Social Development Board. (2017). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) [The Twelfth National Economic and Social Development Plan 2017-2021]*. Bangkok: Office of the Prime Minister. Retrieved from https://data.opendevelopmentmekong.net/library_record/12. [In Thai].
- Office of the Non-Formal and Informal Education. *กรอบแนวทางการดำเนินงานห้องสมุด 3 ดี [How to 3Dee library]*. Bangkok: Office of the Non-Formal and Informal Education, Ministry of Education. [In Thai]

- Sukkhi, P. (2016). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 [Students satisfaction on library service of Watlang (Borwornwitayayon 3) school, under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1] (Master's thesis). Burapha University, Thailand. [In Thai].
- Suksombun, K. et al. (2016). รายงานการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม [Satisfaction of student library service in Nakhon Pathom Rajabhat University] (Research report). Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand. Retrieved from shorturl.at/qKNP3 [In Thai].
- Suwanthanongchai, O. (2015). สภาพ และปัญหาการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 [State and problems of the school library Management under the Jurisdiction of Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2] (Master's thesis). Phranakhon Rajabhat University, Thailand. [In Thai].
- Thapwichian, N. (2018). **Problems and guided development the library of secondary school in Banbung District, Chonburi Province under Secondary Educational Service Area Office 18** (Master's thesis). Burapha University, Thailand. Retrieved from http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/56990152.pdf. [In Thai].
- Thongsook College, (2012). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของห้องสมุดวิทยาลัยทองสุข ศูนย์การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก [A survey of user's satisfaction of Thongsook College Library, Pitsanulok Learning Center]. Phitsanulok: Thongsook College. Retrieved from <http://www.thongsook.ac.th/main/admin/uploaded/PhitsanulokCenter/2555-2/2.508.pdf>. [In Thai].
- Wongwanich, S. (2015). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น [Needs and assessment research]. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai].